

NetWerk

JAARGANG 6, NUMMER 1, MAART 2008

INHOUDSOPGAVE

- pagina 1
Manita Koop
- pagina 2
Vervolg Manita Koop
- pagina 3
Staatssecretaris Aboutaleb heeft geen enkele twijfel om Leven Lang Leren te verlengen.
- pagina 4
Column Alice Standhart: Regiotop of topregio?

Zuid-Holland moet dé provincie met de beste kenniseconomie worden via aansluiting bij de kennisalliantie, bij het kabinetsbeleid en in het verlengde daarvan de Europese insteek. Voormalig gedeputeerde Asje van Dijk formuleerde het als speerpunt voor de provinciale economische visie. Drs Manita Koop, zijn opvolgster voor de portefeuille Arbeidsmarkt en Onderwijs, heeft het ten volle omarmd. Zuid-Holland moet economisch herkenbaar zijn, nog meer smool krijgen.

Gedeputeerde Manita Koop legt nóg meer de nadruk op samenwerking

De belangrijkste accentverschuiving is, dat Koop nóg meer samenwerking wenst te zien. Omdat daarmee de kans op succes het grootst is. Zij realiseert zich evenwel, dat het meer een kwestie van accepteren en beeldvorming is. Het is immers duidelijk, dat het begrip voor en de kennis van de problematiek van werkgevers bij partijen als het onderwijs en de overheid niet altijd voldoende aanwezig is. Daardoor wordt een gezamenlijke aanpak van het probleem van de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt een belangrijke uitdaging. Er ontstaat een vicieuze cirkel: zonder opleiding wordt het voor schoolverlaters moeilijk werk te vinden en kiest het bedrijfsleven meer en meer voor de gemakkelijke weg, bijvoorbeeld het invullen van vaca-

tures met Polen. De enige hobbel is dan de huisvesting. Het is dus van wezenlijk belang om partijen rond de tafel te brengen en te zien hoe de hazen lopen. Anders doet iedereen wat hij belangrijk vindt en is er geen wisselwerking. "Juist de inbreng van ondernemers is cruciaal," zegt Koop. "Hun signalen uit de praktijk moeten als input dienen voor het onderwijs. Sommige dingen zijn nu eenmaal niet op school te leren. Aan de andere kant moeten ze ook af van de ingeslepen gedachte, dat jongeren te allen tijde aantrekkelijker zijn. Ondernemen is lef tonen. Laat ze dan ook eens naar de ouderen kijken. Daar zit een ongelooflijke hoeveelheid kennis en ervaring. Ouderen barsten van de eerder

verworven competenties. Bovendien laat je dan de jongeren hun opleiding afmaken, waardoor een grotere, uiteindelijk hoger gekwalificeerde arbeidsmarkt ontstaat. Nu is het vaak zo dat talenten halverwege uit de studie worden weggevoerd. Die groenpluk kan op termijn fataal worden."

Strubbelingen

Uit veel gesprekken en onderzoeken komt naar voren, dat vooral de relatie tussen werkgevers en gemeenten niet optimaal is. Ondanks het feit, dat beide partijen grote belangen hebben bij resultaten op het gebied van de werkgelegenheid, kan het overleg constructiever en frequenter. Daarmee wordt het probleem tot een gemeenschappelijke uitdaging gemaakt. Manita Koop herkent de

COLOFON

NetWerk is een uitgave van: RPA Rijn Gouwe

Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn
Telefoon: 0172 - 46 57 98
Fax: 0172 - 46 56 32
E-Mail: RPA-Rijn-Gouwe@alphenaanrijn.nl
www.rparg.nl

Alice Standhart
Hoofd Expertisecentrum

Klaske Sinnema
Account manager Onderwijs-Arbeid

Ruthmila Ricardo
Ondersteuning
PR Bureau VanEgmond/Vanderjagt
Frans van Egmond
Marjolijn van der Jagt

Werkgevers, uw makelaar voor het EVC-en van uw werknemers, en voor het vragen van offertes van (verkorte) opleidingen, is in uw regio:

HET LOKET Rijn Gouwe
telefoonnummer
0172 465789 of
06 54712789

Emailadres
astandhart@aad.nl
www.rparg.nl

situatie ten dele, maar wenst het glas nadrukkelijk als halfvól te kwalificeren. “Natuurlijk,” zegt ze, “hebben werkgevers in een aantal gevallen ongetwijfeld slechte ervaringen met gemeenten, maar dat betekent niet dat ze àllesmaal àltijd een starre houding hebben. Het beeld is anders dan de werkelijkheid. Ik constateer wel degelijk een bestuurlijke dynamiek en daar begint het allemaal mee. Bestuurders èn ambtenaren tonen doorgaans bereidheid tot samenwerking. Daarom moeten we energie steken in het laten zien tot welke resultaten alle gezamenlijke inspanningen leiden. Dat kan hele goed via geregeld overleg tussen ondernemers en gemeentebestuurders, die zich met onderwijs en arbeid bezig houden. Op die manier kunnen we verschillende werelden dichter bij elkaar brengen en daarmee vertrouwen in elkaar krijgen. De basis van samenwerking is immers vertrouwen.”

Manita Koop ziet hier een nadrukkelijke rol voor de RPA's en noemt hen de provinciale antenne van de markt. Door het contact met de markt weten ze wat er speelt en brengen ze binnen de clusters de vraagkant in kaart.

**Ondernemen is lef tonen.
Laat ondernemers dan ook eens naar de ouderen kijken.**

De provincie laat het echter niet bij goedbedoelde adviezen waar het gaat om het aanbrengen van bindmiddel tussen de betrokken partijen. Met een Rotterdamse inslag worden daden bij woorden gevoegd. “Ik speel met de gedachte een bijeenkomst te organiseren met werkgevers, werknemers en wethouders Economische Zaken en onderwijs om te kijken of we nóg efficiënter kunnen opereren. We moeten bijvoorbeeld ook kijken naar de mogelijkheden die de kenniseconomie kan bieden.” Om die gedachten toe te lichten wijst de gedeputeerde op de lijn Stimulering van kenniseconomie -> Verhoging concurrentiepositie -> Verhoging welvaart -> Meer werkgelegenheid in die kenniseconomie, maar ook in de aanpalende en toeleidende economie. Volgens haar is dat weliswaar een minder directe aanpak, maar wel één die leidt tot mogelijkheden om het bij-

standsvolume van gemeenten te reduceren. Een kenniseconomie staat namelijk niet in een vacuüm, maar is een onderdeel van de totale maatschappij.

“Daarnaast moeten we de vijver om in te vissen vergroten met herintreders, vrouwen, allochtonen en dergelijke. Met name ondernemers zijn daar nog een beetje hui-verig voor. Het is geen koudwaterrees, maar ze kiezen als gezegd vaak en snel voor zekerheden. Het is aan ons om hen te laten zien hoeveel kennis en ervaring, loyaliteit en arbeidsethos er ook bij die groepen zit. In de tussentijd kan de overheid zich van de goede kant laten zien door iets te doen aan de regelgeving,” aldus gedeputeerde Koop.

Maakindustrie

Terug naar de speerpunten. Het collegebeleid richt zich op de vraagkant en de economische clusters. In eerste instantie concentreert de aandacht zich daarbij op health & life sciences, greenports (glastuinbouw), delta-cluster (natte waterbouw, landscaping) en transport & logistiek – met andere woorden: de traditioneel sterke punten van de provincie. Van nogal wat kanten is er verbazing, dat niet óók de maakindustrie daaronder wordt geschaard.

“De maakindustrie mag dan niet expliciet zijn genoemd als één van de speerpuntsectoren voor de ontwikkeling van de regio Rijn Gouwe, het essentiële belang van deze sector is boven elke twijfel verheven. Iedere discussie over dit onderwerp is onzin,” zegt de gedeputeerde ferm. “Het is volgens mij èn-èn. Zeker in deze tak van sport is vanouds een ongekennde innovatiekracht te constateren en dat is dé basis voor een gezonde economische ontwikkeling op middellange termijn. Zuid-Holland kent vele fantastische bedrijven in deze sector en bijvoorbeeld in de Oude Rijnzone heeft de maakindustrie zich een vaste plek verworven. Juist daar is sprake van een proces en een taakverdeling, zoals het moet. De overheid faciliteert en de ondernemers ondernemen.”

Rol voor RPA's

In die samenwerkingsgedachte ziet Manita Koop een duidelijke rol voor de regionale platforms arbeidsmarkt. “Ik heb grote waardering voor de activiteiten van RPA Rijn Gouwe. In de wandelgangen hoor ik wel eens dat er in Alphen aan den Rijn

twee katten zitten, die overal bovenop springen en net zo lang ageren tot er wordt bewogen. Dat is de enige manier om je te profileren, omdat de houding van andere betrokken partijen zo uiteenloopt. Bestuurders zien RPA als een autoriteit en vragen haar om advies. En werkgevers zijn in het algemeen van mening, dat een structuur als RPA niet mag verdwijnen.”

RPA's zijn de provinciale antenne van de markt.

“In absolute zin doen RPA's fantastisch werk, vooral omdat ze te maken hebben met een lastig werkerrein. De resultaten in de afgelopen jaren hebben bewezen, dat een dergelijke opzet werkt en voor de nabije toekomst verwacht ik veel van de inzet van de regioregisseurs – dat is een prachtig initiatief. Er leiden echter veel wegen naar Rome en de werkwijze van RPA's moet dus niet als blauwdruk voor iedereen worden gezien. Ik ben niet zo erg van handboeken of uniforme regels en formats. Maar iedereen gelooft in de richting die de RPA's volgen en de kansen op resultaat binnen de subsidiekaders,” aldus de gedeputeerde, die duidelijk wars is van dogma's.

“Maar de RPA's in Zuid-Holland zijn per definitie ook samenwerkingsgericht en passen daardoor naadloos in onze visie en strategie. Naar mijn mening moeten zij zich meer dan voorheen concentreren op de arbeidsmarktproblematiek bij werkgevers. Uit hoofde van efficiëntie worden de clusters regionaal aangepakt, maar ik heb nergens hoge muren gezien, zeker niet tussen Rijn Gouwe en bijvoorbeeld Haaglanden. Dat komt mede door het karakter en het duidelijke gezicht van de verschillende regio's.”

Een voorkeur voor een bepaalde aanpak heeft Manita Koop niet. “Als het maar praktisch is en ergens toe leidt.” En wanneer de verschuiving van de werkwijze van RPA's aan de orde wordt gesteld -- immers, de primaire doelstelling van de kenniscentra was om zoveel mogelijk leerwerkplekken en stages op te halen, terwijl het tegenwoordig veel meer de kant opgaat van het geven van HR-adviezen -- zegt zij: “Inspelen op de behoefte aan werken, profiteren van de dynamiek van de arbeidsmarkt, mensen op de juiste plek inzetten en knelpunten en mogelijkheden signaleren. Dáár gaat het om.”

**Als er een manier is om het beter te doen,
vind die dan. (Thomas Alva Edison)**

Geen enkele twijfel om project Leven Lang Leren te verlengen

Enkele jaren geleden is het project Leven Lang Leren in het leven geroepen, waarin veel inspanningen op het raakvlak van onderwijs en arbeidsmarkt werden geconcentreerd. De resultaten zijn inmiddels opmerkelijk te noemen, reden voor de rijksoverheid om de investeringen in het project te verlengen tot minstens 2011. Staatssecretaris Ahmed Aboutaleb van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zegt, dat er eigenlijk geen enkele twijfel was met betrekking tot die verlengingsbeslissing.

“Ik vind het belangrijk dat mensen een leven lang leren, omdat scholing een grote rol speelt bij het krijgen en behouden van een baan,” zegt Aboutaleb. “Daarom wordt de komende drie jaar voor 90.000 extra volwassenen een zogeheten ‘leerwerktraject’ gerealiseerd om hen een diploma te laten halen. Dat kan in de vorm van een duaal traject, waarbij leren en werken worden gecombineerd, of een EVC-traject. Bij dat laatste gaat het zoals bekend om het erkennen van eerder verworven competenties.”

“Deze maatregel is onderdeel van het plan van aanpak Leren en Werken 2008-2011, dat ik eind vorig jaar samen met staatssecretaris Van Bijsterveldt van Onderwijs en Wetenschappen heb gepresenteerd. De maatregelen uit dat plan van aanpak moeten het opleidingsniveau van mensen verhogen. Hiervoor is het nodig dat mensen hun leven lang leren. Het is één van de speerpunten van het kabinet om veel meer mensen aan werk te helpen.”

Voorbeeld Rijn Gouwe

De staatssecretaris heeft onder meer de kwantitatieve resultaten in de regio Rijn Gouwe meegenomen in zijn besluitvorming. Een aanzienlijk deel van de vooraf bepaalde doelstellingen is daar immers gehaald: in 2006 meer dan 600% van de geplande 205 duale trajecten en bijna 30% van de 500 EVC. “Rijn Gouwe is een uitstekend voorbeeld van de stelling, dat hard werken aan het promoten van een leven lang leren vruchten afwerpt. Er is daar veel in beweging gezet.”

Toch plaatst Aboutaleb ook een kritische kanttekening. “Bij een analyse van de realisatiecijfers is een zekere onevenwichtigheid te constateren. Werknemers zijn nu schaars en niet altijd voldoende toegerust om de openstaande vacatures te bezetten.

Bedrijven aarzelen daarom niet om mensen via opleidingstrajecten alsnog van de juiste bagage te voorzien. Bij EVC is het echter een ander verhaal. Het aantal trajecten is de laatste tijd weliswaar verdrievoudigd, maar toch blijft EVC nog achter. Dat is niet alleen zo in Rijn Gouwe, dat zie ik ook in andere regio's. De oorzaak ligt waarschijnlijk in het feit, dat EVC een nog tamelijk onbekend fenomeen is, zowel bij aanbieders als bij gebruikers,” aldus de staatssecretaris, die RPA Rijn Gouwe meteen een uitdagende worst voor de neus hangt. “Ik ben benieuwd of de regio -- nu deze gegevens bekend zijn -- meer energie gaat steken in EVC-trajecten en naar wat zij gaat doen om EVC een succes te maken in deze regio.”

De staatssecretaris is overigens van mening, dat het succes van alle inspanningen niet alleen kwantitatief kunnen worden uitgedrukt. “De noodzaak van meten moet niet geforceerd worden uitvergroot.” Een suggestie om de kwalificaties van iedereen, die in Nederland aan het werk is, standaard één keer in bijvoorbeeld de vijf jaar aan de criteria van de EVC te toetsen, ziet hij niet zitten. Aboutaleb: “Ik zou willen dat EVC bij iedereen bekend is en ook breed wordt gebruikt. Voor mij hoeven mensen niet verplicht en op vaste momenten langs de meetlat te worden gelegd. Maar ik hoop wel, dat iedereen de weg zal weten te vinden als hij of zij behoefte heeft om langs die lat te worden gelegd.”

Samenwerking noodzaak

Ook voor de bewindsman is EVC geen tovermiddel, dat naar believen kan worden ingezet bij actuele problemen. “Het is een instrument, waarmee partijen kunnen werken, maar dan moeten zij er wel iets voor doen. Bij voorkeur samen, want dan is de kans op succes het grootst. De rol van

werkgevers is daarin essentieel en daarom is het een beetje wrang, dat de knelpuntennota aangeeft, dat juist die werkgevers EVC niet vanzelfsprekend toepassen. De reden? Waarschijnlijk een zeker gebrek aan vertrouwen in het onderwijs en met name in de aansluiting van dat onderwijs op de arbeidsmarkt.”

Aboutaleb noemt dat teleurstellend. “EVC motiveert werknemers en stelt hen in staat zich op een snelle manier verder te scholen. Zo blijven werknemers op de hoogte van de nieuwste ontwikkelingen en kunnen bedrijven efficiënter werken. Veel onderwijsinstellingen zijn erkende EVC-aanbieders. In het algemeen denk ik echter, dat onderwijsinstellingen zich nog te eenzijdig richten op initieel onderwijs en te weinig deelnemen aan regionaal arbeidsmarktbeleid in bredere zin.

“De aansluiting tussen onderwijs en bedrijfsleven en tussen onderwijs en de SUWI-keten kan naar mijn mening verbeteren. Daarvoor is het noodzakelijk dat de onderwijswereld en het bedrijfsleven beter communiceren. Ik heb het dan over communiceren over personeelsvoorziening en personeelsontwikkeling in bredere zin. Werkgevers zijn daarbij leidend, maar zij moeten hun wensen wel helder en tijdig definiëren. Daar ontbreekt het nu nog vaak aan. De lokale overheid en de onderwijsinstellingen zouden het bedrijfsleven op die rol moeten aanspreken. Aan de andere kant zal het onderwijs met open blik moeten inspelen op de wensen van werkgevers.”

Knelpunten

Alice Standhart van RPA Rijn Gouwe neemt de toegeworpen handschoen graag op, maar wil Aboutaleb ook confronteren met een aantal knelpunten uit de praktijk met betrekking tot EVC. “Wij hebben een aanzet gedaan om te komen tot een

Regiotop of topregio?

Minister Donner en staatssecretaris Aboutaleb van Sociale Zaken en Werkgelegenheid hebben in de periode oktober tot en met december 2007 in het land vijf regionale arbeidsmarktbijscholing bijeenkomsten gehouden. Op deze regiotop-bijeenkomsten hebben de bewindslieden met gemeenten en regionale instanties afgesproken om mensen in de regio nóg beter aan het werk te helpen en vacatures sneller te vervullen. Zij waren en zijn zich ervan bewust, dat de regio hun arbeidsmarkt het beste kent.

Achtergrond is, dat het kabinet met sociale partners en gemeenten in het project 'Iedereen doet mee' landelijk afspraken heeft gemaakt. Doelstelling is om de komende jaren 200.000 mensen, die moeilijk aan een baan komen, extra aan het werk te helpen. Samenwerkende partijen zijn bezig om de landelijke afspraken van het project 'Iedereen doet mee' uit te werken. De verwachting is, dat de afspraken worden vastgelegd in een intentieverklaring.

Opmerkelijk was, dat zowel de minister als de staatssecretaris zich niet wensten te verschuilen achter vage bewoordingen, maar hun visie klip en klaar over het voetlicht brachten. "Werkgevers, werknemers en de organisaties, die mensen aan werk helpen in de regio, moeten samen zorgen voor banen en het opvullen van vacatures," aldus minister Donner. En staatssecretaris Aboutaleb: "Goede afspraken zijn onmisbaar om de dreigende personeelstekorten te voorkomen en om zoveel mogelijk werklozen aan een baan te helpen."

De regio Rijn Gouwe kent samenwerkingsverbanden, waarin organisaties op verschillende niveaus inspanningen leveren om die doelstellingen te realiseren. Dat zijn de gemeenten, de werkgevers, het beroeps- en onderwijs, de Kamers van Koophandel, de kenniscentra, het UWV, het CWI en het RPA Rijn Gouwe. Zij hebben inzicht in de regionale arbeidsmarkt, die zich overigens kenmerkt door een slechte infrastructuur (wonen en wegen), een laag aantal voortijdige schoolverlaters, een hoge arbeidsparticipatie, een lage werkloosheid en veel vacatures op MBO niveau 3 en 4.

De gemeentelijke ambassadeurs Leiden, Alphen aan den Rijn en Gouda hebben gebruik gemaakt van de bestaande samenwerking en aanwezige kennis om aan de oproep van de bewindslieden van Sociale Zaken en Werkgelegenheid te voldoen. In april komt de staatssecretaris naar de regio Rijn Gouwe om bij de regiotoppen kennis te nemen van de 'vorderingen' van de gemeenten en om afspraken te maken.

Aboutaleb zal daar geen rijtje afspraken op papier krijgen. Hij krijgt concrete, op maat van de regio, plannen aangereikt.

Wij hebben immers een 'topregio'!

Alice Standhart
Hoofd Expertisecentrum RPA
Rijn Gouwe

gestructureerde aanpak met betrekking tot het opscholen van zittend personeel. Maar onze regio kent voornamelijk MKB-bedrijven, die in de meeste gevallen niet beschikken over een personeelsfunctionaris en/of gestructureerd personeelsbeleid. Daarom voeren zij geen of onvoldoende HRM-beleid. De noodzaak van opscholing, bijscholing of omscholing heeft geen of nauwelijks prioriteit en de kennis over de feitelijke mogelijkheden van opleidingsinstituten is gering. Dat zal eerst goed in de markt moeten worden gezet."

"Wanneer bedrijven wel investeren in scholing van zittend personeel maken zij vaak geen gebruik van een EVC-traject," vervolgt Standhart. "De kosten zijn relatief hoog, een verkorte opleiding kan ook zonder EVC worden gedaan en personeel beschikt vaak over onvoldoende competenties om zo'n traject in te gaan. Bedrijven onderschrijven zeker het belang van de opleiding van personeel – kijk maar naar het behaalde aantal duale trajecten. Maar een EVC-traject is kennelijk een brug te ver."

Aboutaleb herkent deze knelpunten, omdat ook de projectdirectie Leren en Werken die ervaringen heeft. "Juist met de inzet van de partijen in de regio en met stimuleringsmiddelen vanuit de overheid proberen we deze knelpunten aan te pakken. Daarom is er ook voor het komend jaar geld beschikbaar om de activiteiten in de regio's te ondersteunen. Daarnaast komt er een voorlichtingscampagne om de voordelen van EVC bij bedrijven onder de aandacht te brengen."

Alice Standhart hapt graag in de vis. "De ervaringen uit de afgelopen periode en de beleefde effecten van de ingezette ontwikkeling zijn zeer waardevol en positief. Alle partijen in Rijn Gouwe willen het project dan ook continueren en er is een vervolgvraag voor subsidie ingediend." De staatssecretaris hapt echter niet terug. "Over de subsidieaanvraag kan ik helaas geen uitsluiting geven, omdat die nog moet worden beoordeeld. Maar ik stimuleer RPA Rijn Gouwe van harte om voortvarend voort te gaan op de ingeslagen weg, omdat het een juiste is gebleken. Het richten op de vraag van de arbeidsmarkt is het meest voor de hand liggend. Het werkt nu eenmaal niet als je mensen opleidt zonder dat zij uitzicht hebben op een baan. Uitgaan van de vraag op de arbeidsmarkt is prima. Daarnaast is het belangrijk, dat regio's ook zelf uitmaken welke aanpak nodig is. Regio's moeten zelf hun speerpunten bepalen."

